



# ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

## СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за дејствителног лекара среза власотиначког Д-р Живана Влајића, досадањег контрактуалног лекара истог среза; за лекара среза тимочког Д-р Илију Мирчића, лекара среза заглавског, по потреби службе;

за лекара среза заглавског Д-р Боривоја И. Бераха, приватног лекара, и

за лекара среза жупског Д-р Милана Симића-Поповића, дипломисаног лекара бечког Универзитета и бив. питомца среза расинског.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 19. фебруара 1908. год. у Београду.

## СТРУЧНИ ДЕО

### ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

И ако су законодавства прве половине XIX столећа раскрстила с инквизиторским поступком и у многоме усвојила нова начела, ипак је признање заузимало изузетан положај у доказној системи свих оних законодавстава, која су и даље задржавала теорију законских принудних доказа. С превагом оптужног начела и усвајањем доказне теорије слободног судијског уверења, признање је изгубило свој значај који је пре тога имало. У данашњем модерном поступку признање према осталим доказним средствима нема никаквог нарочитог и већег правног значаја, већ је и оно по свом дејству онако исто доказно средство као и сва остала. Према томе, и оно, као и остала доказна средства, подлежи слободној оцени суда.

Српски Кривични Поступак пре 1865, а нарочито од 1842—1865, у многоме је био заснован на истражном начелу. Како распис попечитељства правосудија од 11 фебруара 1842, тако и доказна правила од 1863 садрже у себи законску теорију доказа, која је признање по својој вредности истицала

изнад осталих доказних средстава. Нарочито истицање признања види се отуда, што је уредбама, циркуларима и законима допуштено изнуђавање признања као и употреба средстава за изнуђавање и то: мучење, батине, пост, казне за лаж и непослушност и др. (види детаљније на стр. 97).

И у данашњем законнику признање заузима највидније место међу доказним средствима. Ако се у поступку, па било то у генералној било у специјалној истрази, дође до признања, сматра се да се дошло до најбољег средства, којим се утврђује кривична одговорност оптуженог. Овако схватање признања последица је законске теорије доказа, која се у нашем поступку налази, и истражног начела, које је нарочито у генералној истрази заступљено. Али ипак за то, признање данас у нашем поступку нема онолики значај, колики је имало пре законика, јер данас само слободно признање, добијено без икаквих принудних средстава, може бити доказ о кривници оптуженог. Нарочито истицање признања у данашњем поступку огледа се у томе, што наступа извесно скраћење поступка, ако има признања оптуженог, јер се у § 184 другом одељку вели: „Ако је оптужени у претходном ислеђењу дело признао, суд може за главни претрес позвати само сведоке који ће његово признање осведочити. Сведоџба осталих сведока само ће се при главном претресу из чињеног ислеђења прочитати.“ Исто се то види и из петог одељка § 205, који гласи: „Ако је оптужени дело, због кога је оптужен, савршено признао (на претресу), и ако признање има сва својства казана у § 225, свако ће даље ислеђење престати и протокол ће се закључити.“ Чл. 26 закона о пороти предвиђа то исто. Истицање признања огледа се још и у томе, што се смртна казна по § 243 крив. пост. може изрећи само ако је кривична одговорност оптуженог доказана признањем или сведоџбама заклетих сведока.

До признања се може доћи испитом окривљеног, стога је потребно, пре него се говори о условима потребним за доказну вредност признања, изложити како се врши испит окривљеног.

§ 22.

#### Испит окривљеног.

Због разлике у правном положају окривљеног у инквизиторском поступку с једне и у данашњем модерном поступку

с друге стране, постоји велика разлика и у правном значају испита окривљеног. Као год што је окривљени у инквизи-торском поступку био објекат истраге, који је имао само дужности а никаквих права, тако исто се и испит окривљеног сматрао само као средство помоћу кога се имало да дође до признања. Главни је циљ испиту, дакле, био добијање признања. Стога је иследник могао окривљеног саслушавати колико је пута хтео, а овај је на сва питања морао давати одговоре.

У модерном поступку битно је измењен правни положај окривљеног. Он је данас странка, која заузима исти положај и има иста права као и активна странка. Да би било равнотеже међу странкама, окривљени има пуно право одбране. Стога се данас окривљени не испитује у том циљу, да се до признања дође, већ тај испит има ово двоје за циљ: прво, да му се стави до знања садржај тужбе, да сазна све оно што му се ставља на терет, и друго, да му се испитом даде могућност да се брани, т. ј. да изнесе све оно чиме мисли, да ће себе најбоље одбранити. Испит у модерном поступку не представља дужност за окривљеног већ право, кога се он може и одрећи. Од окривљеног зависи хоће ли одговарати на питања и хоће ли се користити приликом, која му је испитом дата, да се брани; према томе, ако окривљени нађе да је у његовом интересу да ћути, иследник га не може натерати на давање одговора — *nemo contra se edre tenetur*.

И по нашем Кривичном Поступку окривљени се испитује у томе циљу, да му се стави до знања тужба и да му се испитом створи могућност да се брани. То се види из § 144 који изречно наређује, да се окривљеном каже зашто се на испит узима и да му се питања тако поставе, да он сазна све основе подозрења или друге доказе који противу њега говоре, како би му се дала прилика да на свако питање одговори и брани се. На другом месту, испит окривљеног и у нашем поступку представља право а не и његову дужност, јер се из § 152 јасно види, да иследник не може обвиненог натерати да на питања одговара.

Али, и ако је казивање узрока са кога се окривљени оптужује и давање могућности да се брани циљ испиту, ипак по нашем поступку, није то и једини циљ. Из законских наређења, која говоре о испиту, види се, да се испит сматра још и као средство за сазнање истине. Испиту је нарочито још циљ и то, да се окривљени наведе на истинито и потпуно казивање свега онога, што му је познато како о извршеном делу тако и о његовом односу према делу. Другим речима, циљ је испиту и то, да иследник изазове окривљеног да драговољно и слободно призна своју кривицу. То је смисао свих наређења главе VIII крив. пост., а поглавито §-а 146, по коме иследник обвиненом, који не признаје, има у питањима да наведе све основе који га терете и то један за другим, обично најпре лакше па онда све теже, „како би увидео, да му је узалудно одрицање.“ И из последњег одељка § 141 види се, да је циљ постављеним питањима, да се „право стање открије,“ т. ј. да се испитом дође до истине. Најзад, законодавац је у § 147 забранио употребу недопуштених средстава за добијање признања као и одуговлачење испита у циљу признања, али није забранио и тежњу да се и без тих средстава испитом дође до признања. Овако схватање нашег законодавца, које је супротно схватању новијих законодаваца, долази отуд, што је наш законик о крив. пост., наслањајући се на аустријски законик од 1853, задржао у себи доста одлика истражног начела.

Испит окривљеног може се предузети у свима стадијумима поступка, т. ј. како у генералној истрази, тако и у прелазном поступку и на главном претресу.

## I. У генералној истрази.

За испит обвиненог у генералној истрази вреди ова правила:

1. Испит обвиненог наређује и врши надлежни иследник, који је позван да води целокупну истрагу. Иследник ће моћи наредити, да се, као обвинени, испита само онај „противу кога основи подозрења постоје“ (§ 130 први одељак), т. ј. онај који је осумњичен да је извршио кривично дело. Није потребно да противу некога постоји више основа подозрења, па да се може узети на испит, већ је довољан и један од ближих или више од удаљенијих основа подозрења, јер је толико основа по § 125 довољно и за отварање кривичне истраге противу једнога лица. Наравно, да иследник пре отварања кривичне истраге може узети на испит и онога противу кога има и један од удаљенијих основа подозрења, само што у том случају неће моћи противу њега отворити кривичну истрагу, ако и после испита остане само тај основ.

2. Односно времена, кад иследник има да узме на испит обвиненог, законик у другом одељку § 130 наређује само толико, да он позваног или доведеног обвиненог има одмах узети на испит, и само за случај, ако то није могуће одмах учинити, оставио је рок од 24 сата у коме се мора учинити. Ово исто вреди и за онога који је стављен у притвор. Међутим, законик није донео ближа наређења и о томе, кад иследник има да нареди да се обвинени позове ради испита. Но и без тога, иследник ће позвати и испитати обвиненог онда, кад дотле учињена истрага допусти да се неко, као обвинени, може узети на испит или кад се то, у току даље истраге, покаже потребним.

Тако исто се испит има понављати толико пута и има трајати толико, колико то захтева сам циљ истраге. Забрањено је, међутим, иследнику, да испит намерно одуговлачи, да би на тај начин натерао обвиненог на признање (§ 147). Законик у § 141 наређује, да се отпочети испит не сме прекидати без важних узрока. Ово је сасвим уместо, јер непотребно прекидање може да буде на штету истраге по томе, што се обвинени, с добијањем у времену, може нарочито да припреми за испит, и што и сам иследник мора понова да чита акта и што може понешто изгубити из вида. Узрок са кога је испит прекинут треба увек ставити у протоко.

Испит се по правилу врши само дању (§ 141 трећи одељак), и то сваког дана и у свако доба дана. По изузетку испит се може вршити и ноћу само у овим случајевима: а) ако је кривац ноћу ухваћен и доведен, б) ако се има бојати да ће се обвинени, кад би се неко време без испита оставио, моћи предомислити и испит отежати; в) ако би обвинени почео признавати кривицу, онда испит који је дању започет има се продужити и ноћу, јер постоји бојазан, да, у случају прекида, обвинени касније не би наставио признање; г) дању отпочети испит има се продужити ноћу и онда, кад би обвинени почео признавати своју кривицу. Испит се, дакле, без прекида има наставити и ноћу не само кад обвинени себе оптужује, већ и онда кад он себе брани, што је сасвим оправдано; и д) ако иследник примети, да је обвиненог постављеним питањима довео у забуну и да се он колеба да праву истину каже, т. ј. да призна, то се и у таком случају испит има наставити ноћу, јер, ако би се испит прекинуо и оставио за други дан, обвинени би се могао за то време предомислити и своју кривицу порицати. И ово јасно показује, како је по нашем поступку циљ испиту и то, да се дође до признања обвиненог. У случајевима под в) г) и д) започети се испит не сме ни из каквог узрока прекидати (§ 141 четврти одељак).

(наставиће се)

Д-р. Бож. В. Марковић.

## ПОГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА

Прва и најглавнија дужност модерне полиције, јесте брига и старање о *сигурности државе*. Та брига и старање, треба да буде управљена како на сигурност државе и државне управе изнутра, тако и на сигурност споља т. ј. на граници. То је тако звана политичка или административна улога полиције, а тек на друго место долазе остале улоге њене, као: полиција сигурности, личности и имања грађана, санитарска полиција и остало.<sup>1)</sup>

*Политичка полиција* т. ј. административна полиција или као што се обично каже *виша полиција* има, као што смо напред рекли, два најважнија задатка, а то су: старање о безбедности државне управе и одржање државно правног поретка *унутра у земљи*, и старање о безбедности државне управе на границама земље у пограничном саобраћају и одржавање државно-правног поретка *с поља*, на државној граници.

Да прегледамо у главном обе ове дужности политичке полиције.

За правилан развој и напредак сваке друштвене заједнице и у погледу политичком и у погледу социјалном, културном и економском, потребан је пре свега *мир и миран живот*, а за тим *срећеност односа, план или програм рада, идеја којом се греде и циљ коме се тежи*. Без овога ни једно друштво не може опстати, а још мање напредовати и развити се, јер би било изложено најразноврснијим утицајима, при разним приликама, у свима могућим правцима, као самоникла биљка у пустињи или као други какав природни створ, остављен судбини и срећи. Друштво и ступањ његовога развића, *производ је ума и мудрости човекове*, а улога природе и случаја, са свим је споредна. Доказ је за ово историја толиких векова историјскога доба човечанства.

Друштвена заједница што се зове држава, развијаће се правилно и напредоваће само тако, ако су елементи, који ту заједницу сачињавају способни за напредовање и за културу, а сем тога и ако они који том заједницом управљају, имају увек пред очима извесан циљ и извесан план по коме раде. Тај план, то је тако звани *државни програм*.

Државни програм треба да има тачно одређене поставке, како у унутрашњој тако и у спољној управи државе и партијски програми постојећих политичких странака, не смеју нигде да искључују државни програм, већ шта више имају исти да допуњују и потпомажу. Извођење државног програма, који не мора да буде писан, далеко је лакше, кад државну заједницу — државу сачињава хомогена маса, т. ј. кад нема разних народности, вера и језика, као што је случај код нас. На против, кад државу сачињава више народности, више вера и више језика, онда за извођење државног програма и

унутра и споља, треба много више мудрости и вештине, као што је случај у Аустро-Угарској.

Наша држава, Србија, поред свог државног програма има још један замашнији и тежи програм, а то је *програм национални*, који она као пијемонт српства, мора изводити са пуно мудрости и пожртвовања за опште српску ствар.

Да би се држава унутра мирно и правилно развијала и снажила, потребно је да не буде никаквих потреса, нереда и забуне. Свака власт треба да зна тачно границе свога права и своје дужности, као и сваки појединац. Општинске и друге самоуправне власти кад већ постоје, као такве, треба да врше само своју улогу, која им је намењена, а државна власт мора бити строго централисана. У земљи као што је Србија, не сме бити хајдучије, а криминалитет се мора свести на најмању меру. За постигнуће тога, треба модерно уређена полиција. Пољску жандармерију и криминалну тајну полицију, ми немамо. Полицију сигурности врше општинске самоуправне власти, чији су представници изборни и зависе од бирача. Државна полиц. власт претрпана је масом послова, који не спадају у круг њене надлежности. Ну, о овоме није нам намера да говоримо овом приликом. Надзор над општинама, удружењима, зборовима, политичким метежима и у опште побунама, ровењима, надзор над штампом и остал, *главни је посао политичке или више полиције*.

За правилан развој државе *унутра*, потребно је бодрим оком пазити на *границу државну*, да се не увуку опасни елементи у циљу преврата, буне, опасне по државу агитације или шпијунаже и т. д. *Погранични саобраћај треба да је под сталним надзором државне власти на свима тачкама*. Тај надзор треба да врше чиновници и органи, који су способни да потпуно одговоре својој дужности и да изврше оно, што интерес државе од њих и њихове службе очекује и захтева.

Државну границу код нас чувају *погранични стражари — финанси*, са својим царинским чиновницима, а према Турској државну границу чува још и *војска — погранична трупа*.

Царинске управе са својим чиновницима и финансијским стражарима имају дужност, да поглавито пазе на материјалне — финансијске интересе државне и да хватају кријумчаре, који штете материјално државу избегавајући плаћање царине и осталих дажбина за увоз или извоз. *Погранична трупа — војска*, она чува границу од повреде опасних и дрских банди и дружина кријумчарских, као и од разбојничких и пљачкашких упада арнаутских. Али, *ко чува битне политичке интересе државне на граници државној код нас?* Ко води рачуна о *кретању путника дуж границе*, ко бди над *пограничним саобраћајем*, ко води рачуна о *мешању становника између пограничних места?* Готово нико. Истина и царинске власти код нас на граници прегледају путне исправе, где нема полиц. власти и воде рачуна о кретању путника, али је

то њихова споредна служба, коју оне не могу ни вршити онако, како државни интереси захтевају и како би је полицијска власт као стручна и позвана могла вршити.

У Београду, Пироту и Ристовцу постоји такозвани железничко-полицијски комесари, али њихова је служба неодређена и ограничена само на одржање реда на станици и у возу, док је у станици, визирање пасоша и издавање и примање криваца и протерница преко границе. Остала служба ових комесара зависи од индивидуалнога схватања или од специјалне наредбе за сваки случај, који би се догодио или који би се имао предвидети.

Ни једним специјалним законом није одређен положај комесара железничке полиције. нити је где прецизирано шта је дужност њихова, шта они смеју и морају радити, а шта не. С тога је и бивало, да кад неки комесар учини какву грешку, па се за то потргне на одговор, он се брани, да је тако разумео своју дужност и да је сматрао, да је то дужан да ради. Или обратно. Кад се неки комесар потргне на одговор зашто нешто није учинио, он се брани, да је тако разумео своју дужност и да ни где није написано, да он то треба да ради. Положај и ранг ових комесара одређује се указом, којим се постављају, а канцеларија њихова је надлежна, чија је надлежност непозната и њима самима, а још мање грађанима и путницима. Ако су комесаријати наши самостална полицијска надлештва, онда докле се простире круг њихове надлежности у пословима за које је у опште полицијска власт надлежна, као: *ислеђења, суђење иступа, извршења и т. д.*, то није нигде прописано, нити се практикује, да комесари у опште и врше те послове.

(свршиће се)

М. П. Срећковић.

## УБИСТВО

(СА ГЛЕДИШТА ИСТРАГЕ)

(A. Thiénard.)

(НАСТАВАК)

Овај пример који је узет из *Gazette des Tribunaux* показује да треба бити веома обазрив према тајној препреци убице. Погрешно је имати много мудрости, много резерве и обазривости и не узети одмах да долази од злочина, све оно што изгледа на први поглед да је ближе или издаље у вези са сценом злочина. Примити за истинито само оно што се апсолутно показује, то је принцип логике; али нигде њена примена не треба да буде строжа него у нашој материји: истражни судија треба да буде логичар и философ!

Добро је, да сам судски лекар пре него што приступи секцији оцени положај леша, онакав каквог га је оставио убица на земљишту злочина; не треба дакле ни

<sup>1)</sup> Види поделу полиције по Морису Блоку и Моу на стр. 9. и др. у књизи: Историјски развитак полицијских власти у Србији од г. Душ. Ђ. Алимпића.

ход каквим изговором допустити да се деш помера, ни да се ма у чему мења овај први положај пре доласка експерта. Ово испитивање свега укупно, пре секције коју ће вршити, осветлиће његову мисију и сугестирати га корисним рефлексијама за решење питања на које ће требати да одговори у своме извештају.

Једно од најважнијих питања и оних која ће бити најчешће постављена експерту, неоспорно је то питање: „у ком је часу т. ј. када је била смрт?“ Је ли потребно рећи да је ова детерминација од највеће важности; она утврђује у неку руку полазну тачку истраге. Благодарени овој детерминацији могу се проучити факта и гестови жртве за време од неколико сахата пре атентата који је на њој извршен, а сем тога она допушта да се строго испита употреба времена окривљеног, ако би се позивао на лажан *alibi*.

У опште треба три сахата па да се потпуно свари храна која је унесена у организам; дакле према стању хране која се нађе у стомаку и које секција покаже, лекари ће моћи да одреде час смрти или још тачније колико је сахата протекло од последњег оброка жртве.

Дакле, чиновници судске полиције који су позвани да врше прве констатације, дужни су да прецизирају час кад је био последњи оброк. Они ће моћи то да са знаду саслушавајући укућане, суседе жртве, њене пријатеље, лица која су с њим говорила, која су је последња приметила и т. д. и т. д.

Као што је добро да се утврди природа унесене хране, и моменат кад је сварена, исто тако је потребно испитати и судове у којима је припремљен последњи оброк јер ће ово испитивање у вези са испитивањем чинија имати извесног практичног интереса.

Судски је лекар дужан да констатује место, број, димензије, карактере, тежину ране или повреда, које му секција покаже, као и оруђе које их је произвело, оруђе злочина. Његови закључци имају у сличној материји неоспоран ауторитет: на њему је да оцени карактер овога оруђа: да ли је оруђе било тупо, оштро или оно које боде, или је ватрено оружје и т. д. У свима овим случајевима ране имају специјалне и разне карактере које нам показује судска медицина. Тако рана од ватреног оружја битно се разликује од ране која је произведена оштрим оружјем.

Појмљива је тешкоћа коју ће имати у извесним случајевима судски лекар, да би тачно одредио овд оруђе; таквом оруђу чији ће се род моћи одредити, неће се моћи лако одредити *врста*; међу тим је од огромног интереса да се ово последње одреди. Ето зашто, понављамо то, треба пазити да се не измени положај леша пре доласка судског лекара на место злочина, коме може бити потребно да исти расмотри ради испуњења своје задаће.

Ако је нађено какво оруђе за које изгледа да је у вези са сценом злочина, на самом месту или у близини места извршења злочина, треба га одмах показати експерту, који ће га испитати, применити на констатовање рана, и одлучити да ли

је тим оруђем или сличним, убица био наоружан. Дубина, правац, особена физиономија ових рана, допустиће му да оцени у опште, јачину нанетих удараца, вероватну снагу удараца, положај жртве и одстојање које је раздвајало жртву од убице у овом моменту; све су то детаљи који, изложени у лекарском извешћу, могу да послуже као драгоцени елементи за истраживање и представу сцене злочина.

Судском лекару моћи ће се поставити и друга такође деликатна питања, који ће дати своје мишљење о сваком питању. То су на пример питања: којим је редом произведена свака рана? Има ли која од њих да показује карактер рана *post mortem*? Јесу ли оне све дело једне исте руке и једног истог оруђа? Је ли се жртва могла противити, да ли је дала извесан отпор? Је ли било борбе? Може ли се претпоставити да на убици има трагова борбе? Да ли је истекла крв из рана? Да ли је било излива моздане материје? Да ли су хаљине, покривач главе убице попрскане и т. д. и т. д.

Или на пример друга не толико општа питања, као што су следећа: у ком је правцу био сваки удар? директно или косо? Лево или десно, одозго горе или одоздо доле? Какве се дедуције могу извести из правца удара? Је ли могуће отуда извести вероватан стас убице? Да ли је убица изгледао мањи или већи од жртве? и т. д. и т. д.

Није ретко да се за констатовање рана утврди да су оне дело каквог левака. Ова физиолошка особеност, коју лекари могу познати по форми, конфигурацији рана, начину на који је засечено месо оруђем злочина, драгоцено је за истраживање. Она ће допустити иследнику да истраживања ограничи на једну врсту одређених људи и пошто је број левака обично доста ограничен, истрага ће моћи тиме само добити, нарочито ако изгледа да је злочин дело пре каквог становника из околине него ли каквог странца.

У овоме последњем случају добро је да жандармерија на основи разних извешћа које може прикупити, састави листу свих левака у околини, свих оних који се за такве сматрају, и да проучи навике, моралност, *modus vivendi*, односе са жртвом сваког од тих лица, пратећи тајно и обазриво све њихове радње и кретање.

Околност што је удовица Себило, удављена у своме стану 25. марта 1886. по лекарском мишљењу левом руком, створила је подозрење против левака Фире, једног становника у селу, који се лакше служио левом руком. Истрага је даље утврдила основаност овог подозрења.

Исто тако секцијом леша удовице Буро утврђено је, да ју је ударио с десне стране главе један левак који је био наоружан багином. Турно-а, против кога су постојале друге претпоставке за кривицу, био је левак, околност која је нарочито утврђивала основе подозрења који су прибављени против њега.

Ова особина да су нанесене рана дело каквог левака, има дакле практичног интереса; у многим случајевима може се из

исте извести користан податак за истраживање.

Оставимо лекара који је позван за секцију да доврши своју задаћу и вратимо се на место злочина где нас чекају такође важне констатације. Довде смо га посматрали само у погледу на жртву и индикације које може дати положај њеног леша, карактери њених рана, њен положај у смрти, у неку руку.

Да прегледамо сада ово место, кућу где је жртва подлегла; да испитамо сваки приступ у исту, пролаз, све изласке; испитајмо без одмора и мира ограду, шанчеве, шибље, терен ма какав да је, сваки угао и најскривеније буцаке; за цело не у нади да ћемо ту наћи убицу, али ћемо може бити наћи ту, на овом земљишту, његове кораке, по којима ћемо познати где је стајао неко време, дуже или краће, трагове који откривају његов пролаз, показују његову личност.

У овој екскурзији кроз место злочина многи ће предмети фрапирати нашу пажњу; обратимо пажњу на сваки предмет; какво парче новина, завој писма, парче штофа и сви предмети који изгледају да су незнатни, могу послужити у многим случајевима као кључ многим мистеријама; прикупимо их одмах! Ко зна да ли ови предмети нису из близа или из даље у вези са сценом злочина; да ли их није испустио на земљу из непажње сам убица, кога је био обузео страх да не буде изненађен, или их можда испустио збуњен, потресен гледајући своју жртву и крв њену, коју је угушио последњи ронац!

Жеомеј, каплар из 87 врсте, који је удавио удовицу Ру-Кудоми у њеној продавници вина, 13. јануара 1889. код своје жртве, која тек што је изданула, обрисао је своје чело са кога је цурио зној, и извлачећи своју мараму из свога џепа, испустио је на земљу један коверт писма са његовом адресом: Жеомеј, каплар — секретар у 87 врсти у Сен-Кантену, које га је издало. Власт дође и узме овај драгоцен комад по коме срећно нађе траг несретника који је ухапшен у Сен-Кантену, и код кога се нађоше и предмети које је покрао од своје жртве.\*)

30. јануара 1866. убијена је у своме стану бакалка Пеарши и поред њеног леша нађени су комади од горњег дела једне дрвене ципеле. Ови су комади пажљиво прикупљени. Сравнивши доцније са једном дрвеном ципелом Котертовом, која је била сломљена, тачно су се подударели са њом, испуњавајући празнину на сломљеној дрвеној ципели. Ова дрвена ципела и прикупљени делови били су од истог дрвета. Котере, на чијем су оделу такође нађене крвне мрље, би осуђен на смрт пресудом кривичног суда у Есну 28. маја 1886.

(наставиће се)

с француског,  
Милош М. Станојевић.  
судија.

\*) Осуђен на смрт пресудом кривичног суда Сене од 26. марта 1889. Мало доцније погубљен.

## КОНАН ДОЈЛ И НАУЧНА ПОЛИЦИЈА

У XX ВЕКУ

Dr J. Bercher

(СВРШЕТАК)

Настава научне полиције сасвим је друкчије схваћена на универзитету у Лозани. Тамо професор Раје држи двојак курсеве: једне за истражне чиновнике а друге за полицајце. Првима показује могућност и циљ научних примена у правосуђу, да би знали шта могу очекивати од вештачења. Друге, пак, обучава више практично: познавање живих слика и бертилонажа, изучавање средине злочинца и начина њиховог рада и, најзад, долазе практични радови, у којима се примењују методе научне полиције.

\* \* \*

Студирање научне полиције олакшано је и допуњено установом криминалних музеума. Већ одавно професор Лакасањ организовао је нарочити курс у својим чувеним музеумима судске медицине и криминологије. Лионски универзитет притежава најбогатији и најинтересантнији музеум у Француској.

У иностранству, музеум лондонски један је од најинтересантнијих; у њему се могу видети гипсане главе убица, обешених, са траговима ужета о врату. Поред сваке бисте налазе се отисци прстију, које је убица оставио на месту извршеног злочина. Слични музеум има и Њу-Јорк.

У Бечу, Дрезди, Хамбургу, Берлину и Франкфургу на Мајни налазе се главни криминални музеуми централне Европе, а Лозана такође притежава богату збирку криминалних предмета, која ће украсити музеум који се подиже.

\* \* \*

Закључак, који се после изложеног сам намеће, јесте, да у службу правосуђа, у свима земљама, треба унети пракси неопходно потребна научна знања судске медицине, хемије, криминалне антропологије и т. д. Потребно је, да агенти буду потпуно упознати са методом Бертилоновом, као и са вештином изучавања и откривања трагова свију врста. Потребно је, дакле, створити школе и музеуме научне полиције, у којима ће агенти изучавати технику полицијске вештине, која се састоји у читавој серији примена судско-медицинске науке. У великим варошима треба да се отворе нарочити судско-медицински, полицијски курсеви, којима треба придружити практичне радове о идентификацији и т. п.

Настава у овим школама мора, пре свега, бити практична и оставити на страну нејасне теорије италијанске школе о човеку злочинцу.

\* \* \*

До сада добивени резултати, захваљујући начину рада научне полиције, показују сву корист њених метода. При свем овом, примена науке на правосуђе није

још генерализована, и с тога је желети да ови резултати буду боље познати и тачније употребљени; треба их, дакле, популарисати. За ово је, опет, потребно створити, бар у већим варошима, лабораторијуме за вештачења сваког рода. Ови лабораторијуми морају, на првом месту, бити снабдевени потпуном фотографском инсталацијом и материјалом. Поверени управи судског лекара они ће, поред осталог, служити и за практичну наставу полицијских органа.

Пример, који је у Лиону дао професор Лакасањ, заслужује да буде прихваћен од свију универзитетских вароши, у којима треба створити нарочите курсеве судске медицине за будуће правнике. Криминални музеуми и научна полиција неопходно су потребни, као допуна, овим курсевима.

За полицајце је нарочито важно, да буду упознати са системом Бертилоновим, а поглавито са његовим *живим сликама* и професионалним знацима. С тога је за жаљење, што провинције француске, из обзира штедње, не шаљу више своје агенте на обуку код г. Бертилона, као што су то раније чиниле. Ова децентрализација може само шкодити јединству научних полицијских метода.

Многобројни су научници, који стално раде на прогресу научне полиције. Овај рад не производи увек, на жалост, очекиване последице, услед неједнакости метода појединих земаља. С тога би било корисно, по нашем мишљењу, створити један интернационални лист, који ће упознавати научнике са најновијим открићима и давати бржег и сигурнијег полета полицијској науци. У овом истом циљу био би веома корисан један међународни конгрес за научну полицију. Није ли криминална антропологија такође имала свој сопствени конгрес?

Најзад, употреба интернационалног описног картона неоспорна је. Д-р Локар први је изложио корисне последице, које се могу очекивати од једне овакве новине. На туринском конгресу у прошлој години он је доказивао потребу интернационалног картона, и предложио, као најпрактичнији, картон са дактилоскопском класификацијом.

Идентификовање личности ствар је деликатна и веома озбиљна да би се онај, који за њега одговара, лишио својевољно сваке контроле. Пошто притежавамо скоро савршене методе идентификације у антропometriји, фотографији и живим сликама, зашто их пренебрегнути и не искористити, већ се ослонити само на једну методу, н. пр. дактилоскопију? Као год и фотографија, тако су исто и живе слике, па и колориметрија, драгоцене средства за утврђивање идентитета. Антропometriја је такође математички тачан систем, саврло простом и савршеном класификацијом картона. Она се, кажу, не може са успехом применити на жене и малолетнике! На децу, да, али зашто не на жене? На против, потпуно је могућно, и поред дуге косе, добити и од њих мере главе са истом тачношћу као и код људи.

Резултати, добивени фотографисањем, нису увек исти. Услед разлике у освет-

љењу, две фотографије једне исте личности, у истом положају и са истом репродукцијом, могу изгледати различите. Светлост дана у погледу интензитета мења се сваког часа, и с тога је боље употребити вештачку светлост магнетијума, помоћу које се може добити стално осветљење, не само у истом лабораторијуму, већ и у атељеима појединих земаља. Услед овога и употреба фотографије биће кориснија.

Ми, дакле, држимо, као и д-р Локар, да интернационални описни картон не може бити искључиво дактилоскопски; он мора, у интересу што веће гаранције, бити много потпунији. Антропometriја, фотографија, а нарочито живе слике, не смеју ни у ком случају изостати са једног оваког картона. Далеко од тога да напустимо ове француске методе, ми тражимо да оне буду доцне картонима, чији ће основ класификације бити отисци прстију, груписани према систему Висетиха.

### Закључци

I. Полицијски романи Конана Дојла утврђују у извесном смислу модел сувременог полицајца; њихово читање може послужити као увод изучавању научне полиције.

II. Шерлок Холмс Конана Дојла, онакав какав нам је представљен, притежава ове три ствари: *занат, науку и вештину*. Основ је његовој методи у *посматрању*, које има за последицу *дедукције*, које су за полицајца несумњив израз истине. И судско-медицинска метода полази са истог гледишта, али је она мање апсолутна: она уме да сумња;

Шерлок Холмс чудновата је слика судског вештака; било би опасно следовати му у закључцима.

III. Кад се од метода Канона Дојла одузме романтични и имагинарни део остаје, специјално од онога што се односи на питање о идентитету, неколико резултата, који се могу корисно употребити за решење тако деликатног питања о индивидуалитету.

IV. Са практичног гледишта, научна полиција вештина је, чији први принципи почињу да се утврђују на основу радова А. Бертилона, шефа школе научне полиције у Француској. Остали центри истраживања конституисали су се доцније: у Аустрији са Хансом Гросом, у Швајцарској са Рајсом и Ничефором, у Италији, под утицајем Ломброзове позитивне школе, са Отоленгијем, у Америци, најзад, са полицајцима: Висетихом, Пахеком и т. д. и т. д.

V. У великом броју случајева позитивни резултати судске медицине могу се корисно употребити у полицијској материји.

Главни факти, које су истраживања до данас обухватила, ови су:

а) За увиђај на месту извршеног злочина и преглед тела, Бертилонова метричка фотографија од неоцењене је користи.

б) Фотографија се такође употребљује за фотографисање и вештачење рукописа.

в) Идентификација злочинаца може се извршити и само помоћу једног отиска

прста; невидљиви отисци откривају се лако помоћу графита и праха од магнезијума.

г) Идентификовање непознатих лешева у процесу трулења и распадања знатно је олакшано методама на оживљавање очију, усана и физиономије (Гос, Миновић, Рајс).

д) Фотографска плоча способна је, поред осталог, да открије и оне трагове насиља, који су невидљиви за голо око.

VI. Прогреси, чијим се остварењима мора што пре приступити у материји научне полиције, ови су:

а) Организоване техничке наставе за полицијске органе, развиће специјалне наставе о примени судске медицине у домену научне полиције за лекаре и истражне чиновнике и стварање, ради оба ова циља, криминалних и полицијских музеума, или проширење оних који већ постоје.

б) Организовање интернационалне полиције сигурности, и

в) Увођење у све цивилизоване државе једне опште методе за идентификовање повратника, и усвајање једнообразног интернационалног картона по принципу живих слика и са дактилоскопском осномом за класификацију.

Д. Ђ. Алимпић.

## ПОУКЕ И УПУТИ

### За деобу задругара по § 434. грађан. суд. пост. увек је надлежан изабрани суд.

Јосип Милинковић, земљод. из Прњавора тражио је код начелника среза маџванског састав изабраног суда, који ће га у задружном имању поделити са рођеним братом Драгићем, матером удовом Николијом, браћом од стрица Сретеном и Миланом Милинковићем онд. тако: да од целокуиног имања једна половина има припасти Сретену и Милану, а друга половина има се поделити између њега, брата му Драгића и матере уд. Николије на три равна дела, а навео је и то да се из целог имања има издвојити три хектара земље и уступити матери му Николији, јер је то њена сопственост, па остатак поделити на горе изложени начин.

Имање које се има поделити означио је у поднетој молби, а за судију узео је Арсена Радића из Табанаовића, а њему за заменика Михаила Савића, из Прњавора.

Удова Николија ову деобу одобрила је и узела је за судије иста лица која је и молилац узео.

Драгић, Сретен и Милан задругари молиочеви ову деобу нису одобрили нити су хтели бирати судије.

Среска власт, ценећи доказе поднете од стране молиоца, нашла је да има места деоби и саставу изабраног суда, па је решењем својим од 27. октобра 1906. год. Бр. 18831. за Драгића, Сретена и Милана узела за судију Вићентија Којића, а њему за заменика Мићу Вајића, оба из Петковице.

По жалби Сретеновој начелство окр. подринског решењем својим од 13. XII. 1906. год. Бр. 20187 поништило је поменуто решење среске власти из ових разлога:

„У смислу § 436. грађ. суд. пост. нужно је да се парничари сложе да им суди изабрани суд, као и да тачно одреде шта ће бити предмет судског рада. Како се код овог случаја парничне стране нису сложиле на изабрани суд, то је власт тога среза погрешила, што је приступила избору судија, но је требала тужилачку страну да упути суду.“

Усвајајући ове примедбе начелства као обавезне, среска власт поново је узела предмет у рад и оцену, па је нашла: да овде нема сагласности деобара за деобу и састав изабраног суда, због чега је, а на основу §§ 434. и 435. грађ. суд. поступка решењем својим одбила молиоца Јосипа од састава изабраног суда.

Ово решење одобрило је и начелство окружно и министарство унутрашњих дела, али је Државни Савет, по жалби жалиоца Јосипа, поништио решење министарства са ових разлога:

„Из акта жалиоца Јосипа од 13. VIII. 1906. год. № 15517. види се, да је жалилац, тражећи деобу, побројао и све имање које има да се дели и како, и да су о томе тражењу на протоколу Бр. 15517 од 3. X. исте год. и од 14. X. исте године саслушани задругари: Сретен, Драгић и Милан, па су се противили саставу изабраног суда не за то што жалиоцу оспоравају право на деобу, него за то што се задругар Милан налази у сталном кадру. Према томе и што се из изјаве задругара Сретена од 20. октобра 1906. год. № 18831. види, да је задругар Милан у јануару месецу 1907. год. свој рок службе у војсци одслужио, то Министар није могао одобрити решење начелства од 8. марта 1907. год. Бр. 3824, којим је одобрио решење среске власти од 13. фебруара исте год. Бр. 22849/906. по коме се жалилац Јосип одбија од састава изабраног суда и упућује надлежном суду да доказује право на деобу, јер се деоба од стране задругара не спори, него је требао да нареди да се сва интересована лица о тражењу жалиоца у акту Бр. 15517. за деобу саслушају, па по томе по закону даље поступи, јер је за деобу задругара по § 434. грађ. суд. пост. увек надлежан изабрани суд.“

Одлука Државног Савета од 1. фебруара 1908. год. Бр. 746.

### По чл. 170. ставу III. зак. о општинама, жалбе противу сваке неправилности у зборској радњи изјављују се Државном Савету.

Игњат Галовић, из Бериља, жалио се начелнику среза добричког на зборску радњу сеоског збора села Бериља са засеоком Расовићем односно избора пуномоћника сеоског који је вршен на дан 29. јануара тек. год. и којим је оглашен за изабратог Петар Контитић, из Бериља.

По овој жалби среска власт добила је изборна акта и размотрила изборну

радњу, па је нашла да је зборска радња неправилна и незаконита са ових разлога:

а) Што се зборска радња при избору сеоских пуномоћника мора формално извршити у смислу чл. 58. зак. о општинама, а тога овде није било. Тако из акта се не види кад је објављени збор за избор пуномоћника овог села, нити има концепт те објаве, а ово је противно чл. 37. зак. о општинама.

б) Што је гласачки одбор сам суд одредио противно чл. 86. тач. 16. закона о општинама, и

в) Што у опште и остала радња није саобразна чл. 48., 49. и 50. зак. о општ., нити се види то из записника.

С тих разлога, а на основу чл. 152. зак. о општинама, срески начелник задржао је од извршења ожалбену зборску одлуку и сва акта са својим решењем послао г. Министру Унутрашњих Дела ради даље надлежности.

По пријему и размотрењу акта г. Министар је поништио решење среске власти са ових разлога:

„По чл. 170. ставу 3. зак. о општинама, жалбе противу сваке неправилности у зборској радњи изјављују се Државном Савету.“

Међутим, како се из вашег решења, па и из осталих акта види, ви сте одлуку збора задржали од извршења само због неправилности у зборској радњи, што она није била саобразна прописима чл. 58, 37, 48, 49, 50, и 86. тач. 16. зак. о општинама, а не за то што би сама одлука била противна закону и законским одредбама за оцену кога би питања ви били надлежни у смислу чл. 152. закона о општинама.

Према томе ви сте у овоме случају закорачили у надлежност Државног Савета, место да сте жалбу жалиоца Игњата Гаговића, из Бериља одбацили као не надлежној власти поднесену.

С тога, а на основу чл. 152. става трећег зак. о општинама ништим ваше решење и препоручујем вам, да у смислу ових примедба поступите по закону.“

Решење г. Министра Унутрашњих Дела од 15—II—1908. год. ПБр. 2952.

## ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине боговинске, актом својим Бр. 160, пита:

1, да ли може један кафеџија, који има лично *кафанско* право, да држи под закуп *механу* и механише;

2, да ли тај кафеџија, може да најми лице, које има *механско* право, и да ово под платом и са служитељском исправом води *механску радњу*, ма да је оно под стечајем;

3, да ли је правилно то, што је пријаву за порез поднео овај слуга, који је под стечајем, а не закупцац *механе*; и

4, да ли сопственик механе може издати механу под закуп, кад сам нема лично право механско.

WWW.UNILIB.RS -- На ово питање одговарамо:

1, све дотле, докле је закон о таксама предвиђао различне таксе за механско и кафанско право, није се могло и механисати и кафанисати једним правом, као што је и расписом министарства унутрашњих дела од 12. јануара 1891. г. ПМ 562, било регулисано.

Како је, пак, доцијим изменама закона о таксама (тачка 73.) ова такса изједначена, то више не стоји никаква сметња, да се једним уверењем може водити било једна било друга радња, пошто се и за механисање и за кафанисање добијају права под једним истим погодбама § 17. уредбе о механама и § 14. додатка к овој уредби;

2, лице, које има кафанско право, може најмити за своје млађе и она лица, која су под стечајем, јер се за млађе не постављају услови који се траже за кафеције и механиције, па према томе и у случају под 2. кафеција може држати млађег, ако је он под стечајем, само ако је и сам кафеција у радњи и овом руководи.

Ако би, међутим, био случај, да сам купац кафане или механе ради другу радњу а у кафани или механи руководи послом лице које је под стечајем, онда у смислу чл. 17. и 14. става другог поменутих уредаба, ово не би смело бити.

3, пријаву за порез требао је да учини сам газда — купац — кафане, а не његов слуга, јер он има да плати само порез на лични рад, а купац на радњу чл. 56. и 60. зак. о порезу;

4, сопственик зграде механске или кафанске може издати ову сваком лицу, које има механско или кафанско право (чл. 24.) без обзира на то, што сам сопственик поред месног нема и лично кафанско или меанско право.

## II.

Један деловођа општински пита:

„По коме ће законском пропису општински судови наплаћивати таксу за поравнања, која парничари учине пред судом за спорове, који по § 6. грађ. суд. пост. долазе у надлежност општинских судова, јер у распису г. Министра унутрашњих дела од 7. фебруара 1905. год. ПМ 3490, не стоји да општински судови могу наплаћивати ову таксу, а у закону пак, о таксама, тач. 218. стоји, да ће се за поравнања наплаћивати тамо побројане таксе?“

Моли се уредништво за обавештење.“

— На ово питање одговарамо:

За поравнања треба наплаћивати таксу из § 23. тачке б. и г. грађ. суд. поступка, кад друга није прописана, пошто би то одговарало правилу, које је постављено законом о таксама за поравнања, која се врше код државних судова, јер општински судови не могу наплаћивати таксу из тачке 218. тарифе закона о таксама.

Такса ова наплаћује се у новцу, у корист општинске касе.

## III.

Суд општине клењачке, актом својим Бр. 504, пита:

„Општина клењачка издала је својим грађанима под интерес преко 5000 динара општинског новца.

Новац овај издат је пре 24 године.

Немогућно је оставити овај новац и даље код народа, јер из године у годину осиромашавају и дужници и јемци, па настаје опасност за општинско потраживање.

Услед овога моли се уредништво да изволи објаснити суду ово:

1, сме ли овај суд да задржи новац, који наплати од својих дужника, и употреби га на разне општинске потребе а да га не шаље Управи Фондова; и

2, може ли суд и одбор донети решење да се сав овај новац од народа покупи и унесе у општинску касу за подизање општинских грађевина или куповину каквог имања, и да ли ове одлуке треба да одобрим и општински збор и г. Министар финансија?“

— На ово питање одговарамо:

Суд општине има права и дужан је да приступи наплати свију општинских потраживања, за која постоји ма каква опасност.

Наплаћени новац не сме трошити на буџетске потребе, него га мора послати на приплод Управи Фондова у смислу чл. 40. закона о њеноме уређењу.

Ако суд и одбор нађу, да треба купити за општину какво имање или подићи грађевину, па у смислу чл. 33. тач. 3. и 11. и чл. 86. т. 7. зак. о општинама, као и закона о јавним грађевинама (чл. 42—54) добију дозволу надзорних власти, онда ће новац изузимати од Управе по указаној потреби и уговореним ратама.

У сваком случају, за наплату општинског капитала, треба имати на уму распис г. Министра финансија од 9. јуна 1907. год. Бр. ПБр. 1848, јер рачунопологачи носе одговорност, ако која сума пропадне.

## IV.

Деловођа општине малозворничке пита:

„Општина малозворничка намерава подићи нову механу на место старе, која је дотрајала.

Потребно одобрење издејствовано је и план узет, те сада само треба приступити подизању зграде.

Али, како општина нема довољно готових новаца за подизање зграде, одбор је решио: да се општина може задужити са потребном сумом.

Пошто ја као деловођа ове општине морам свршити целу процедуру по овом задужењу, а ја, међутим, нисам вичан овој врсти послова, ја молим уредништво за следеће обавештење:

1, која је то последња власт, што треба да одобрим задужење;

2, где се општина може задужити? (да ли код приватних, Управе Фондова, или кога другог новчаног завесда);

3, чиме општина може да гарантује за дуг, кад нема другог свог непокретног имања, и на који ће се начин регулисати отплата тога дуга: и

4, може ли за новац гарантовати нова зграда, која ће се подићи?“

— На ова питања одговарамо:

1, да се општина може задужити, треба да постоји решење: и одбора и збора чл. 33. т. 9. закона о општинама, и да ово решење одобрим Државни Савет, т. 11. став други поменутог законског наређења.

Савету се шаљу одлуке преко г. Министра финансија;

2, општине се могу задужити код Управе Фондова и приватних новчаних завода у земљи чл. 14. закона о окружним, среским и општинским буџетима;

3, Управа Фондова, по чл. 37. закона о своме уређењу, даје зајмове општинама на залог непокретног имања или на залогу приреза и прихода, и

4, докле нова механа не буде готова, Управа Фондова не би је примила као залог за дуг.

Шира обавештења о формалностима око зајма, даје сама Управа Фондова пуномоћницима општинским који треба да јој се у то име јаве.

Ако општина нема свога пуномоћника она га може сада изабрати и дати потребно овлашћење.

## V.

Суд општине крвијске, актом својим Бр. 134, пита:

„Обрен Којадиновић из Крвија, тужио је овоме суду Милосава Милосављевића и Животу Јовића из Вел. Лаола, за накнаду берићета (кукуруза и сена) што су они берићет за његовог извесног имања обрали у своју корист, које су бесправно обрађивали.

По довољном ислеђењу, суд је овај 31. октобра 1907. № 596. донео пресуду да оптужени плате тужиоцу на име накнаде за обрати берићет по процени вештачкој 195 динара и разних трошкова 33·50 дин.

На ову пресуду осуђени Живота изјавио је жалбу првостепеном петровачком суду, који је сва акта по размотрењу вратио овом суду 4. јануара ове год под № 169. и донео је одлуку, којом је поништио ову пресуду из разлога: што суд није био надлежан за пресуђење по § 7. грађ. суд. поступка, чија тачка I гласи: да је надлежан суд оне општине, у којој тужени стално живи, или ако сталног места обитавања нема, у којој се у време тужбе нађе: и тачка II. у којој је ствар, око које је парница.

Суд пита уредништво и моли за објашњење:

Да ли је правилна одлука судије првостепеног суда, кад друга тачка §-а 7. грађ. суд. поступка даје право, да може пресуду донети и онај суд у којој је

ствар око које је парница, а међу тим имаће око кога се овде водила парница постоји у атару ове општине.“

На ово питање одговарамо:

Ако суд налази, да одлука судије не оговара закону с обзиром на тач. 2. § 7. грађ. суд. пост. онда он може дати противразлоге у смислу § 20. под б. поменутога закона, па ће се у пуној седници судској расправити ово питање.

## СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

### Т Р А Ж Е С Е

**Мику Илића**, каменорезца из Соко-Бање, који је решењем првостепеног суда за варош Београд од 19. фебруара ове год. Бр. 7605, стављен под суд и притвор због утаје, тражи поменути суд актом Бр. 3713. Пронађеног треба спровести првостепеном суду за варош Београд.

**Касију Васић**, радницу фабрике шешира, која је 18. ов. м-ца побегла од свога зета Милојка Милојковића, радника кожарског, тражи Управа гр. Београда актом Бр. 8133, ради предаје Милојку. Касија је стара 19 година, висока, у лицу смеђа, прџастог носа: од одела имала је на себи: при палето, сукњу од плавог штофа, на глави црн шешир а на ногама ципеле на шнир. Пронађену треба упутити Управи града Београда.

### П О Т Е Р Е

**Емил Фрања Приболски**, слуга, родом из Беча, 9. ов. о-ца извршио је крађу новаца и ствари своје газди Калману Раштахазују, свештенику из Б. Пеште и по извршењу дела одмах побегао. Међу покраденим стварима налазе се: један заатан сат који на доњем канку има грб у виду лафа, један сребрн сат, један пар црног одела и у новцу око 600 круна. Емил је стар 20 година, средњег раста, добро развијен, плаве косе, очију жућкасто-плавих. Како се мисли да је Емил побегао у Србију, то се позивају све власти да га у својим домањима потраже и пронађеног стражарно спроведу Управи града Београда с позивом на акт Бр. 7732.

**Михаило Наџаш**, обућарски кафа из Б. Пеште, 3. ов. м-ца извршио је покушај убиства над Маријом Соблаковском, из Б. Пеште, и по извршеном делу одмах побегао. Михајло је стар 19 година, високог раста, сувоњав, дугуљастог и бледог лица, очију плавих; од одела имао је на себи при зимски капут, зеленкасто одело, на глави црн шешир а на ногама ципеле на шнир. Обраћа се пажња свима властима да Михаила потраже и пронађеног спроведу стражарно Управи града Београда с позивом на акт Бр. 8089.

**Милинко Богдановић**, надничар из Ужича, који има да издржи 30 дана затвора, због

кријумчарења дувана, налази се у бегству. Милинко је стар 40 година, омаден, обичне развијености, смеђе косе и бркова, брија се; Позивају се све полицијске и општинске власти да Милинко живо потраже у својим домањима и нађеног стражарно спроведу начелству округа ужичког с позивом на акт Бр. 1452.

**Јон Кастри**, капетан и војни благајник, из Букурешта, 5. тек. м-ца проневерно је знатну суму новаца и побегао. Јон је стар 35-година, средњег је раста. Према информацији румунске полиције поменути капетан налази се у Београду под лажним именом „Тићани“ или „Јанеско“, зашта је и пасош набавио, а у друштву је неке Софије Милолеске. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да Јона Кастру најживље потраже и нађеног стражарно спроведу Управи гра а Београда с позивом на акт Бр. 7540.

**Милентије син Павла Недељковића**, из Миравца, који има да одговара за извесно казнимо дело код начелника среза лепничког, побегао је из свог места становања. Милентије је стар 19 година, малог стаса, ћосав, на глави има ожиљак од ране. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже у кругу своје власти и нађеног спроведу поменутом начелнику с позивом на акт Бр. 3212.

**Траило Карић, Јанко Васиљевић, Јанко Катринаш**, земљоделци из Подгорца среза бовљачког, и **Урош Митић**, колар из Вл. Извора, среза зајечарског, притвореници зајечарског првостепеног суда, ноћу између 20. и 21. овог м-ца одвалили су гвоздене шипке на прозору апсане и из исте побегли. **Траило** је средњег раста, у лицу плав, жутих потшишаних бркова, у влашком оделу од белог сукна, на ногама има влашке опанке; **Јанко Васиљевић** је средњег раста, брија се, малих црних бркова, у влашком оделу, на глави има војничку шајкачу; **Јанко Катринаш** је у лицу црн, малих црних бркова, брија се, у влашком белом зубуну, а испод њега има црн гуњац, у чакширама од белог сукна, опасан каишем, и **Урош** је високог раста, црномањаст, у танком оделу од материје, а на глави има шешир. Сви су били под судом због више злочинних дела. Позивају се све полицијске и општинске власти да их енергично у својим домањима потраже и пронађене стражарно спроведу зајечарском првостепеном суду с позивом на депешу Бр. 3623.

### Ћ Р А Ђ А С Т О Ћ Е

Ноћу између 7. и 8. ов. м-ца непознати крађивци украли су једног вола Лазару Пакићу — Јанковићу, из Радошевца, среза ражањског. Во је матор 7 година, средње висине, длаке зеленкасте, на левом рогу има белугу од жига. Акт начелника среза ражањског Бр. 1619.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову покрађу.

## ОДГОВОРИ УРЕДНИШТА

**Г. Душану Николићу**, Неготин. Ма како да је уредништво расположено, да исправи сваку погрешку, која би се у листу поткрала, оно не може задовољити ваш захтев из простог разлога, што ви и не износите у чему се састоји омашка, коју сте учинили.

Потребно је, на сваки начин, да ви ту омашку кажете и докажете, јер би без доказа уредништво морало одбити чак и признате ауторитете, макар тако пропала она пракса, која би се имала засновати, и која би, како велите тако била корисна за „Полицијски Гласник.“

**Г. Милораду Ж. Јовановићу**, Г. Милановац. Питање, које ви истичете цењено је и расправљено у бр. 34. „Полицијског Гласника“ за 1907. год. поводом захтева суда општине врањске. Нађите тај број, па ћете видети мишљење уредништва.

**Начелнику среза гружанског**. За распис, који тражите актом својим од 10. фебруара ове год. Бр. 3283, обратите се Главној Контроли.

Што се тиче осталог, учините званичан предлог непосредно своме начелству, јер Антропометријско Одељење односно уредништво листа не може да прими ту дужност на себе.

## КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Г. Љубомир Пантелић шеф месне контроле округа крагујевачког одштампао је књигу:

### „ПРАКТИЧНИ УПУТ“

за склапање општинских и црквених рачуна

Писац тврди, да је књига израђена тако, да сваки може свој рачун склопити, ако је поле писмен, па да му рачун буде без примедба, управљајући се само примером по књизи. Писац је књигу израдио за општине и цркве и њима ће је и разаслати; али, ако би сем ових још ко желео да књигу добије, треба да пошаље писцу упутницом или писмом у маркама 1 динар.

## Н А З Н А Њ Е

Комилети „Полицијског Гласника“ за 1905, 1906. и 1907. год., у елегантном тврдом повезу могу се добити у уредништву по цену од 15 динара за једну годину. За оне, који сва три комилета узму уједно, цена је свега 40 динара. Комилети у меком повезу за 1906. и 1907. год. могу се добити по цену од 12 за једну годину, или оба заједно за 20 динара.